

Onderwerp:	Reactie op Internetconsultatie 'Besluit digitale toegankelijkheid overheid'
Van:	Bram Duvigneau en Iacobien Riezebosch, Firm Ground
E-mailadres:	info@firmground.nl
Datum:	9 november 2017

Hierbij onze opmerkingen over het 'Besluit digitale toegankelijkheid overheid'. Dit besluit is beschikbaar gesteld voor internetconsultatie via <https://www.internetconsultatie.nl/digitoegankelijkheid/>

Onze algemene indruk is dat de inhoud van de 'Directive (EU) 2016/2102 on the accessibility of the websites and mobile applications of public sector bodies' van het Europese Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 niet volledig in het Besluit is overgenomen. We adviseren om uitgebreid te onderzoeken of de inhoud van de Directive volledig is overgenomen, aangezien we met een korte analysebelangrijke punten missen. In nationale wetgeving moet echter de volledige inhoud van de Directive verwerkt zijn.

Hieronder bespreken we een aantal aandachtspunten:

Over de toegankelijkheidsverklaring:

- Er is niet beschreven hoe je organisaties 'dwingt' een toegankelijkheidsverklaring af te geven. Moet of kan hier beschreven worden wat er gebeurt als organisaties geen verklaring publiceren?
- Wat gebeurt er als organisaties niet het verplichte format voor de toegankelijkheidsverklaring gebruiken? Moet of kan dat (hier) niet uitgewerkt worden?
- Er is nergens beschreven dat in de toegankelijkheidsverklaring voor alle kanalen een status beschreven moet zijn.
- Er wordt niet genoemd vanaf wanneer een organisatie volgens wetgeving een toegankelijkheidsverklaring moet hebben. Is dat 23 september 2018? Er staat nu namelijk 'Hoewel de formele implementatietermijn van de toegankelijkheidsrichtlijn verstrijkt op 23 september 2018, is daadwerkelijke toepassing pas op een later tijdstip vereist.' Is dat wel conform de Directive? Daarin staat dat niet zo benoemd. Benoem de datum waarop de verklaring verplicht is. Wij zien nog geen reden om hier voor 2019 te kiezen. Een toegankelijkheidsverklaring is vanwege beleid nu ook al verplicht.
- Er staat dat overheidsinstanties de toegankelijkheidsverklaring op hun website publiceren. Als je een mobiele app download en gebruikt kan het zijn dat je in het geheel niet op de website komt. Daarom staat in de Directive bij artikel 7, lid 1 "For mobile applications, the accessibility statement shall be provided in an accessible format, using the model accessibility statement referred to in paragraph 2, and shall be available on the website of the public sector body that developed the mobile application concerned, or alongside other information available when downloading the application." En in de Directive staat bij 'whereas', nummer 45: "Mobile applications are available from a variety of sources, including private application stores. Information regarding the accessibility of the mobile applications of public sector bodies downloaded from third-party sources should be provided alongside the description of the mobile application which is presented to users before they download the mobile application." Dit bijvoorbeeld zien we nog niet terug in het Besluit. Dit is niet opgenomen in het Besluit.

Daarnaast werpt het vragen op als er geen 'hoofdwebsite' is.

- Er wordt niet aangegeven dat de toegankelijkheidsverklaring toegankelijk moet zijn (artikel 7), helder en gedetailleerd (“detailed, comprehensive and clear accessibility statement on the compliance of their websites and mobile applications” en “the accessibility statement shall be provided in an accessible format, using the model accessibility statement referred to in paragraph 2, and shall be published on the relevant website”)
- Bij artikel 4 wordt gesproken over een ‘of er een (extern opgesteld) rapport beschikbaar is met een analyse (doorlichting) van de toegankelijkheid van de betrokken website.
 - Hier moet staan 'website of mobiele applicatie'
 - Moet er niet genoemd worden dat het onderzoek conform de evaluatiemethode van het W3C, of een vergelijkbare methode, is uitgevoerd?
 - Alleen een rapport op basis van een degelijke evaluatiemethode kan objectief inzicht geven in de compliance met EN 301 549 (en nu WCAG 2.0) van (een deel van) de website

Onevenredige last

Bij de uitleg over artikel 3 staat “Een overheidsinstantie kan afzien van toepassing van het in het eerste lid gestelde, indien en voor zover dit een onevenredige last met zich mee brengt”. Hier mist essentiële informatie uit de Directive. Namelijk, ‘whereas’ nr. 39:

“Public sector bodies should apply the accessibility requirements set out in this Directive to the extent that they do not impose a disproportionate burden on them. This means that, in justified cases, it might not be reasonably possible for a public sector body to make specific content fully accessible. However, that public sector body should still make that content as accessible as possible and make other content fully accessible.”

Hier staat dus dat je nog steeds moet proberen content zo toegankelijk mogelijk te maken. Bijvoorbeeld een kaart die niet volledig toegankelijk gemaakt kan worden vanwege de complexiteit van lagen kan nog steeds wel toegankelijk gemaakt worden voor kleurenblinden of voor toetsenbordgebruikers. Maar wellicht niet volledig toegankelijk voor iedereen. Dit komt niet terug in het Besluit.

Bovendien wordt er nu niet gesproken van onevenredige last om aan bepaalde eisen (succescriteria) te voldoen, maar om niet te voldoen (dat is breder). We missen deze aanscherping uit de Directive in het Besluit.

Handhaving

Waarom is niet uitgewerkt wat er gebeurt als organisaties niet voldoen aan wetgeving en geen stappen nemen? Volgen er dan sancties? Zo ja, wat voor sancties? Worden organisaties bijvoorbeeld verplicht beleid te ontwikkelen en uit te voeren? Hoor dat ook in dit besluit thuis? Zo niet, waar wordt dit geregeld? Een beleid gebaseerd op vertrouwen heeft de afgelopen jaren volgens ons niet de gewenste voortgang opgeleverd en het introduceren van sancties (zoals het ontwikkelen van beleid, het opstellen en uitvoeren van maatregelen) zijn daarom wenselijk.

‘Whereas’

De bepalingen uit de Directive (onder ‘whereas’) zijn niet volledig opgenomen in het besluit of de toelichting. Zoals bijvoorbeeld de 14 dagen waarbinnen live video die na live-uitzending beschikbaar blijft toegankelijk gemaakt moet worden. Naar ons weten moet de hele Directive in de wetgeving worden opgenomen, en niet delen ervan of uitgezonderd de delen die later van toepassing zijn.

Artikel 2

- Bij 2g staan de begrippen “intranet” en “extranet” niet vermeld. Ook in de toelichting komt dit niet voor. Deze begrippen komen wel voor in de Directive en ze zijn hier van belang om duidelijk te maken dat het niet om sites met een aanmeld/login procedure gaat, maar echt om intranetten en extranetten.
- De voorwaarden missen bij Artikel 2h:
In the Directive staat “content of websites and mobile applications qualifying as archives, meaning that they only contain content that is neither needed for active administrative processes nor updated or edited after 23 September 2019”

Artikel 3

Opmerking bij Toelichting over Artikel 3, lid 2-4: “Ook dient hij dan toegankelijke alternatieven te bieden, bijvoorbeeld door van een PDF-bestand ook een tekstversie aan te bieden, of door fysieke (zoals balie) ondersteuning aan te bieden in plaats van digitale dienstverlening.”

Een (plat) tekstbestand is geen volwaardig alternatief voor gestructureerde informatie. Dit is dus niet ‘zo toegankelijk mogelijk, zoals beschreven in de Directive’.

Tevens zijn fysieke alternatieven vaak nog een zwaardere last voor gebruikers dan een niet-volledig toegankelijke website. Wij zouden hier dus graag een aanvulling op het minimaal harmoniserend Europees beleid zien. In de Directive wordt gesteld dat lidstaten verder mogen gaan dan het minimum dat in de Directive wordt genoemd.

Een alternatief digitaal en toegankelijk kanaal zou de voorkeur moeten hebben boven fysieke of niet-digitale alternatieven. Bijvoorbeeld doven zijn ook niet geholpen bij telefonische alternatieven en zullen voor een fysieke balie een tolk moeten regelen.